

Ueberhan: Nie może być tak, że do minimalnego wynagrodzenia wliczane są dodatki, premie czy nagrody

2.6.2026 - Katarzyna Ueberhan | Nowa Lewica

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Mam zaszczyt w imieniu wnioskodawców, grupy posłanek i posłów klubu Lewicy przedstawić państwu główne założenia poselskiego projektu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę zawartego w druku sejmowym nr 1811. Celem tego projektu jest przywrócenie elementarnego poczucia sprawiedliwości w systemie wynagradzania pracowników oraz skuteczniejsza ochrona osób otrzymujących najniższe podstawowe wynagrodzenia.

Projekt porządkuje przepisy, które przez lata były wielokrotnie nowelizowane i dziś budzą liczne wątpliwości interpretacyjne. Minimalne wynagrodzenie za pracę nie jest jałmużną, nie jest przywilejem. Jest konstytucyjną gwarancją ochrony pracy. Art. 65 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wyraźnie wskazuje, że minimalna wysokość wynagrodzenia lub sposób jej ustalania określana jest ustawą. Oznacza to, że państwo i my, ustawodawcy, mamy obowiązek zapewnić pracownikom realną ochronę. Ochronę przed nieuczciwymi praktykami na rynku pracy, przed ubóstwem pomimo wykonywania pracy.

Minimalne wynagrodzenie ma chronić człowieka pracy. Nie może być tak, że do minimalnego wynagrodzenia wliczane są różnego rodzaju dodatki: funkcyjne, specjalne, ale też premie czy nagrody. W praktyce oznacza to, że pracownik doświadczony, kompetentny, nierzadko wykonujący dodatkowe obowiązki bardzo często otrzymuje na końcu wynagrodzenie na poziomie płacy minimalnej. Dokładnie tyle samo co osoba bez takich kwalifikacji czy poziomu odpowiedzialności. Dlaczego? Pozwalają na to nieprecyzyjne, obowiązujące od blisko 25 lat przepisy. A przez te 25 lat zmieniło się wiele: rzeczywistość gospodarcza i zamożność społeczeństwa. Nie zmieniły się jednak przepisy dotyczące płacy minimalnej.

Uczciwa płaca za uczciwą pracę

Dziś przedstawiamy Wysokiej Izbie projekt ustawy, który przywraca elementarne znaczenie słowom: godna, uczciwa płaca za uczciwą pracę. To odpowiedź na rzeczywistość w naszym kraju, z którą dziś mierzymy się coraz częściej. Gdy ciężko pracujący ludzie, wypełniający dodatkowe obowiązki, zdobywający doświadczenie, biorący odpowiedzialność za innych na koniec miesiąca i tak dostają minimalną. Dlaczego? Ponieważ pozwalają na to nieprecyzyjne przepisy, które można obejść. To nie jest sprawiedliwość, to nie jest motywacja, to jest zwykłe wypaczenie sensu minimalnego wynagrodzenia. Premia nie może być sztuczką księgową służącą do łatania minimalnej pensji. Minimalne wynagrodzenie miało być fundamentem bezpieczeństwa, tymczasem dla wielu staje się sufitem nie do przebicia.

Gospodarka rośnie, pracownicy tego nie odczuwają

Wysoka Izbo! Ten projekt staje po stronie ludzi pracy, którzy codziennie wstają o godz. 5 rano: pracowników sklepików, opiekunek, pracowników administracji, ochrony, pracowników samorządowych, kierowców, magazynierów. Tysiący ludzi, którzy słyszą od państwa: gospodarka

rośnie, ale we własnym portfelu niekoniecznie już widzą ten wzrost. Nie można budować silnego państwa na taniej pracy i obchodzeniu prawa. Projekt odpowiada więc na patologie związane m.in. z minimalną stawką godzinową. Kiedy wprowadzano stawkę minimalną za godzinę, obiecywano ludziom - i wszyscy na to liczyliśmy - że skończy się praca za kilka złotych za godzinę i życie w permanentnej niepewności. Niestety nauczono się i te przepisy omijać. Potrącenia, fikcyjne koszty, niewypłacanie pełnych należności, pozory elastyczności. Powiedzmy jasno: jeżeli ktoś pracuje cały miesiąc, musi mieć szansę za to wynagrodzenie się utrzymać. Obowiązkiem państwa i ustawodawcy jest zapewnić mu ochronę prawną. Dlatego wzmacniamy ochronę minimalnej stawki godzinowej i kończymy z sytuacją, w której najsłabsi muszą sami walczyć o pieniądze, które tak naprawdę już zarobili.

Zaostrzenie kar za łamanie przepisów dotyczących minimalnego wynagrodzenia

Projekt przewiduje również zaostrzenie sankcji za łamanie przepisów dotyczących minimalnego wynagrodzenia, bo dziś dla części niekoniecznie uczciwych albo po prostu omijających prawo pracodawców te kary i mandaty stały się po prostu elementem modelu biznesowego. Nie możemy się biernie jako państwo temu przyglądać. Oczywiście dla porządku należy wspomnieć, że przyjęte przez tę Izbę i też już podpisane przez prezydenta przepisy zmieniające przepisy o Państwowej Inspekcji Pracy już zaadresowały akurat ten problem i niedługo, bo w lipcu, wejdą w życie. W tej ustawie ta zmiana została jednak uwzględniona, ponieważ złożyliśmy ją już blisko rok temu.

Nieuczciwa konkurencja kosztem pracowników

Nie ma zgody na budowanie nieuczciwej przewagi konkurencyjnej kosztem ludzi pracy. Nie można oszczędzać na pracownikach. Ważne jest jednak podkreślenie - i chcę, by to zabrzmiało - że to nie jest projekt przeciwko przedsiębiorcom. To projekt przeciwko nieuczciwości i omijaniu prawa. Wzmacnia ochronę wynagrodzenia wynikającego z minimalnej stawki godzinowej i uszczelnia obowiązujące przepisy. Praca musi dawać poczucie bezpieczeństwa, a nie tylko zapewniać vegetację od pierwszego do pierwszego. Pozycję państwa mierzy się nie wysokością wieżowców, nie miejscem w rankingach, ba, nawet nie wzrostem PKB, ale tym, jak państwo traktuje ludzi, którzy codziennie swoją pracą to państwo utrzymują. Praca musi być wynagradzana należycie i uczciwie, a państwo musi stać po stronie ludzi pracy i zapewniać przejrzyste oraz skuteczne mechanizmy, w tym te dotyczące ochrony wynagrodzeń.

Z troski o polskiego pracownika złożyliśmy ten projekt i z tej troski apeluję do wszystkich klubów parlamentarnych o jego poparcie i wspólną pracę nad nim, a także o skierowanie go do dalszych prac w Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. To umożliwi nam raz jeszcze zabrać głos w dyskusji, zadać pytania, otrzymać odpowiedzi, rozwiązać wątpliwości. Jako wnioskodawczynie i przewodnicząca komisji ze swojej strony deklaruję gotowość do pracy nad tym projektem i otwartość na wszystkie uwagi, pytania czy ewentualne propozycje poprawek.

Katarzyna Ueberhan, posłanka

Sejm, 29 maja 2026 r.

Pierwsze czytanie poselskiego projektu ustawy o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (druk nr 1811).

<https://lewica.org.pl/aktualnosci/12581-ueberhan-nie-moze-byc-tak-ze-do-minimalnego-wynagrodzeni-a-wliczane-sa-dodatki-premie-czy-nagrody>